

ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИКІВ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

LEGAL STATUS OF AUTHORITIES OF THE EXECUTIVE AUTHORITY OF UKRAINE AS A PARTICULAR PUBLIC INFORMATION BODY: THEORETICAL, LEGAL AND NORMATIVE LEGAL BASIS

Стадник Р.І.,
аспірант

*Науково-дослідного інституту інформатики і права
Національної академії правових наук України*

Запропоновано модель формування правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації, в умовах розбудови інформаційного суспільства, з огляду на теоретико-правові та нормативно-правові засади. Обґрунтовано існування адміністративно-правового та інформаційно-правового статусу зазначених розпорядників, а також з'ясовано їх складники. Висунуто пропозиції щодо внесення необхідних змін до чинного законодавства України задля нормативного закріплення правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, інформаційно-правовий статус, управлінська функція, інформаційна функція, органи виконавчої влади, розпорядники публічної інформації, структура правового статусу, теоретико-правові та нормативно-правові засади, інформаційне суспільство.

Предложена модель формирования правового статуса органов исполнительной власти Украины как распорядителей публичной информации, в условиях построения информационного общества, которая исходит из теоретико-правовых и нормативно-правовых основ. Обосновано существование административно-правового и информационно-правового статуса данных распорядителей, а также выяснены их составляющие. Сделаны предложения относительно внесения необходимых изменений в действующее законодательство Украины для нормативного закрепления правового статуса органов исполнительной власти Украины как распорядителей публичной информации.

Ключевые слова: административно-правовой статус, информационно-правовой статус, управленческая функция, информационная функция, органы исполнительной власти, распорядители публичной информации, структура правового статуса, теоретико-правовые и нормативно-правовые основы, информационное общество.

The author has suggested the model for the formation of the legal status of executive power authorities of Ukraine as disposers of public information in the context of building an information society that is based on theoretical and legal, regulatory basics. The existence of administrative and legal, information and legal status of these disposers has been substantiated; and their components have been clarified. The author has provided suggestions in regard to implement necessary amendments to the current legislation of Ukraine for the normative consolidation of the legal status of executive power authorities of Ukraine as disposers of public information.

Key words: administrative and legal status, information and legal status, management function, information function, executive power authorities, disposers of public information, structure of the legal status, theoretical and legal, regulatory basics, information society.

Постановка проблеми. Однією зі стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні є захист інформаційних прав громадян, насамперед, щодо доступності інформації, захисту інформації про особу, підтримки демократичних інститутів та мінімізації ризику «інформаційної нерівності» [1]. Міжнародна організація ЮНЕСКО зорієнтувала національні уряди та парламенти на важливість скорочення цифрового розриву, зокрема впроваджуючи принцип загального доступу до інформації (у тому числі і публічної) у вироблення та реалізацію відповідної політики [2]. У міжнародних документах [3; 4] закладено стандарти, яких рекомендовано дотримуватися національним урядам і парламентам під час ухвалення законодавства щодо доступу до публічної інформації та його застосування на практиці.

Аналіз законодавства України дає змогу стверджувати, що воно не відходить від установлених

міжнародних принципів і рекомендацій. Передусім, чинна Конституція України [5] містить низку норм щодо забезпечення відкритості органів державної влади та права громадян України на доступ до інформації про їхню діяльність. Водночас, з урахуванням розвитку стратегічних пріоритетів державної політики щодо ліквідування цифрового розриву, ухвалення Закону України «Про доступ до публічної інформації» [6], 13 січня 2011 р. стало логічним кроком, що засвідчив початок нового етапу правової інституалізації відкритості й прозорості органів державної влади, їх підзвітності громадянам та подолання цифрової нерівності громадян. Водночас у роботі повністю поділяється позиція, викладена в аналітичній доповіді [7, с. 16], що прийняття цього Закону є лише першим кроком на шляху реального забезпечення доступу громадян до публічної інформації, а, отже, до подолання цифрового розриву. Дій-

сно, головним кроком є належне виконання цього Закону. І саме над цим треба працювати, передусім, органам виконавчої влади задля якісного забезпечення та реалізації права громадян на доступ до публічної інформації. Очевидно, виконання такого важливого завдання потребує визначення особливостей правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації, що й зумовлює актуальність теми статті.

Стан опрацювання. Аналіз наукових досліджень дав змогу переконатися у тому, що правовий статус постає предметом наукової уваги багатьох вчених, зокрема, адміністративістів: В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурки, Д.Н. Бахраха, Ю.П. Битяка, Н.П. Бортника, В.А. Бевзенка, С.Т. Гончарука, І.П. Голосніченка, Є.В. Додіна, Ю.М. Козлова, А.Т. Комзюка, Б.М. Лазарева, В.Я. Настюка, Н.Р. Нижник, О.В. Петришина, В.М. Селіванова, Ю.М. Старилова, М.М. Тищенко, Ю.М. Тодики, В.М. Шаповала, Ю.С. Шемшученка тощо. Водночас у працях зазначених вчених не враховано виникнення нових функцій органів виконавчої влади України в умовах становлення публічно-сервісної держави та інформаційного суспільства. До речі, окремі питання у цьому напрямі розглядалися у роботі [8].

Метою статті є визначення моделі формування правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації в умовах розбудови інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу. У статті пропонується підхід, за яким формується модель визначення правового статусу органів виконавчої влади (далі – ОВВ) України як розпорядників публічної інформації в умовах розбудови інформаційного суспільства. По-перше, ця модель виходить із запропонованого використання системного підходу для обґрунтування місця та ролі ОВВ України у системі органів державної влади (далі – ОДВ) України, а саме запропоновано системну модель: 1) система розуміється як єдність взаємосприяючих елементів для досягнення визначеної цілі (ціль – системоутворюючий фактор); 2) ОДВ України – це надсистема щодо ОВВ України; 3) з метою реалізації відповідних функцій надсистеми має формуватися саме системне утворення ОВВ України, цілісність якого зумовлена метою, якої прагнуть досягти різноманітні органи виконавчої влади; 4) заради реалізації відповідних функцій системи (ОВВ України) формуються різноманітні підсистеми, цілісність яких також забезпечується досягненням спільної мети. Прикладами підсистем можуть поставати органи виконавчої влади у різноманітних сферах суспільного життя (економічна, фінансова, освітня, сфера національної безпеки, інформаційна та ін.).

По-друге, невід'ємною складовою частиною моделі постають теоретико-правові засади визначення змісту поняття «правовий статус». По-третє, наступною складовою частиною моделі мають бути нормативно-правові засади, які закріплюють правовий статус органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації, з урахуванням

появи нових функцій цих органів в умовах становлення публічно-сервісної держави та розбудови інформаційного суспільства. Вважаємо за доцільне послідовно дослідити етапи та складові частини зазначеної моделі.

Передусім варто зазначити, що ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [6] вказує на те, що ОВВ України як розпорядники публічної інформації належать до групи «суб'єкти владних повноважень». Нагадаємо, що до цієї категорії, згідно із Законом [6], належать: 1) органи державної влади; 2) інші державні органи; 3) органи місцевого самоврядування; 4) органи влади Автономної Республіки Крим; 5) інші суб'єкти, що здійснюють владні управлінські функції відповідно до законодавства та рішення яких є обов'язковими до виконання.

У рамках запропонованого підходу акцентуємо на дослідженні теоретико-правових засад визначення змісту поняття «правовий статус», розуміння його значення та структури. На нашу думку, важливими, передусім, постають висновки Н.М. Гудими стосовно значення розуміння правового статусу з позиції теорії управління та теорії систем [9]. Аналізуючи відповідну роботу К.О. Сороки [10], автор доходить висновку про важливість визначення взаємозв'язків між органами державної влади у системі органів державного управління як системного утворення. З огляду на це Н.М. Гудима зазначає: «Нормативне закріплення їх статусу як положення в цій системі з установленням підпорядкованості та повноважень щодо інших владних органів є однією з найбільш суттєвих умов ефективності функціонування цієї системи» [9, с. 84]. На підставі зазначеного варто дійти висновку, що зміст правового статусу органу виконавчої влади, закріплений у відповідних нормативних приписах, постає необхідною умовою не тільки існування самого конкретного органу виконавчої влади, але й визначає ефективність діяльності усієї системи ОВВ України.

Із метою безпосереднього визначення змісту поняття «правовий статус» проаналізуємо наявні наукові позиції. Наприклад, Н.М. Гудима під правовим статусом розуміє «обов'язки, права та повноваження»: 1) окремих органів державного управління, 2) відповідних посадових осіб [9, с. 82]. Звісно, ці обов'язки, права та повноваження мають бути закріплені у відповідному законі (або нормативно-правовому акті) [9, с. 82]. П.М. Рабінович, у свою чергу, зміст правового статусу розуміє як «комплекс прав та юридичних обов'язків особи» [11, с. 74]. Тобто, на відміну від Н.М. Гудими, П.М. Рабінович повноваження не включає до змісту правового статусу. На думку О.Ф. Скакун, правовий статус – це «передбачена законодавством система взаємозалежних: прав, законних інтересів, обов'язків суб'єкта права» [12, с. 551]. При цьому варто розрізняти особливості правового статусу індивідуальних і колективних суб'єктів права.

На нашу думку, досить обґрунтованою, стосовно розуміння поняття «правовий статус», є позиція Д.Н. Бахраха [13]. Досліджуючи структуру право-

вого статусу суб'єктів адміністративного права, Д.Н. Бахрах наводить ряд факторів, від яких він залежить, наприклад: 1) чи є він частиною державного механізму; 2) яким видом діяльності він займається (адміністративно-політичною, господарською, культурно-виховною тощо); 3) чи є він самостійною організаційною одиницею або включений у більш складну організаційну структуру [13]. До речі, органи виконавчої влади України, постаючи підсистемою органів державної влади, є суб'єктами права, передусім адміністративного права [14, с. 200–228].

Продовжуючи дослідження, Д.Н. Бахрах [13] пропонує виділяти три блоки у структурі правового статусу: по-перше, цільовий блок; по-друге, структурно-організаційний блок; по-третє, компетенційний блок. Наприклад, сенс виділення цільового блоку у правовому статусі полягає у тому, щоб акцентувати на значенні суспільно корисної мети, керуючись якою, мають функціонувати суб'єкти адміністративного права (до яких, очевидно, належать ОВВ України). З приводу цього Д.Н. Бахрах зазначає: 1) цілі створення та діяльності цих суб'єктів чітко визначаються законом та не можуть виходити за межі правової діяльності; 2) вказані цілі (як і завдання та функції) й визначають особливості правового статусу цих суб'єктів: «Цілі можна розуміти як забезпечення певної соціальної потреби» [13]. Таким чином, цільовий блок у структурі змісту правового статусу посилює розуміння місця та ролі кожного конкретного органу у системі ОВВ України, яке і визначається, передусім, ціллю (або цільовою функцією).

Розкриваючи сутність структурно-організаційного блоку у змісті поняття «правовий статус», автор вказує на «нормативне регулювання порядку утворення, легалізації, реорганізації, ліквідації суб'єктів, їх підпорядкованості та порядок передачі з ведення одних організацій у підпорядкування інших, встановлення та зміни організаційних структур, <...> право на організаційне самовизначення і право на офіційні символи» [13]. У свою чергу, компетенційний блок, як твердить Д.Н. Бахрах, складається із сукупності владних повноважень щодо визначених предметів ведення. Крім того, включає: 1) обов'язки, пов'язані зі здійсненням державної влади; 2) підвідомність, правове закріплення кола об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження [13]. Таким чином, компетенційний блок, за позицією Д.Н. Бахраха, визначається, насамперед, предметом ведення конкретного органу. Водночас аналіз літератури засвідчує, що предмет ведення державного органу – це його: 1) завдання (розкриває цілі діяльності, визначає зміст функції держави та впливає на форму і методи їх реалізації); 2) функції (впливають із завдань та відображають основне призначення органу) [15, с. 299].

Отже, на підставі зазначеного можна дійти висновку, що компетенційний блок у структурі змісту правового статусу – це сукупність владних повноважень, пов'язаних із цілями, завданнями, функціями, формами та методами їх реалізації. До речі, важли-

вим є коментар О.Ф. Скакун стосовно ролі змісту компетенції державного органу (зокрема, ОВВ України) під час визначення його правового статусу та, відповідно, місця у системі державних органів [15, с. 136]. На думку О.Ф. Скакун, «компетенція державного органу» – це визначена законом або підзаконним актом сукупність: 1) його владних повноважень (прав та обов'язків), юридичної відповідальності за неналежне їх виконання або їх перевищення; 2) предмету ведення (задач та функцій) [15, с. 136]. У роботі поділяється точка зору О.Ф. Скакун. Зрештою, варто усвідомлювати, що порядок встановлення та обсяг компетенції державного органу залежить від: 1) гілки влади, до якої він належить; 2) його взаємовідносин з іншими державними органами.

Таким чином, зміст компетенції державного органу визначає його правовий статус та місце у системі державних органів, за позицією О.Ф. Скакун [15, с. 136]. Нагадаємо, що Д.Н. Бахрах дотримується такої ж думки, але щодо іншого блоку – цільового блоку у структурі змісту правового статусу. Водночас відмінність полягає лише у різниці щодо розуміння структури правового статусу. Наприклад, О.Ф. Скакун не виділяє жодного блоку у структурі правового статусу, тоді як Д.Н. Бахрах виділяє три блоки.

Проведені дослідження свідчать, що варто певною мірою погодитися із пропозицією Д.Н. Бахраха аналізувати компетенцію колективних суб'єктів права за зв'язком владних повноважень з управлінськими функціями [13]. На нашу думку, враховуючи отримані висновки стосовно особливостей виконавчорозпорядчої діяльності ОВВ України на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства та розбудови публічно-сервісної держави, доцільно говорити про зв'язок владних повноважень з: 1) управлінською функцією; 2) публічно-сервісною функцією; 3) інформаційною функцією. Водночас реалізація кожної із зазначених функцій об'єктивно потребує належних адміністративно-правових та інформаційно-правових повноважень.

Аналіз положень роботи [15] дав змогу переконалися, що О.Ф. Скакун, окрім повноважень та предмету ведення, до змісту компетенції також включає юридичну відповідальність [15, с. 136]. Схожої позиції щодо необхідності включення відповідальності до структури правового статусу, до речі, дотримується й А.В. Лавренюк [16]. Зокрема, автор твердить, що стосовно суб'єкта публічного права «гарантії існують не стільки для нього самого, скільки для особистості і суспільства, в інтересах яких цей суб'єкт діє» [16, с. 65]. Обґрунтовуючи свою позицію, автор наполягає на необхідності «механізмів самообмеження суб'єктів публічного права та їх юридичної відповідальності, що і дасть змогу забезпечити законність їхньої діяльності» [16, с. 65]. Таким чином, на думку А.В. Лавренюка, у структурі правового статусу суб'єктів публічного права (до яких, вочевидь, варто віднести й ОВВ України) доцільно виділити так званий «гарантійний блок» (тобто юридичну відповідальність). Отже, у роботі поділяється така позиція.

Доповнюючи дослідження правового статусу ОБВ України, варто погодитись із двома науковими пропозиціями. По-перше, пропозиція Н.М. Гудими, який акцентує на тому, що у системі центральних ОБВ України є органи зі спеціальним правовим статусом, що впливає на їх повноваження [9, с. 82]. Також у роботі поділяється підхід Ю.Ю. Макогонюк стосовно доцільності поділу правового статусу ОБВ України на: 1) загальний; 2) галузевий; 3) спеціальний [17, с. 92]. Друга наукова пропозиція полягає у тому, що низка науковців вказує на необхідність розмежування: 1) правового статусу ОБВ України та його керівника; 2) адміністративних та політичних функцій у правовому статусі керівника ОБВ України.

Водночас, на нашу думку, виникає потреба у більш ґрунтовному дослідженні компетенційного блоку як важливої складової частини правового статусу, зокрема ОБВ України. Разом із тим нині ще не сформована єдина наукова позиція щодо розуміння поняття «компетенція». Проведений історико-правовий аналіз наукової літератури дав змогу встановити, як і передбачалося, існування різних підходів до розуміння поняття «компетенція». Історичні етапи пропонуємо умовно поділити на два періоди: 1) за радянських часів (з 1940-х рр. до 1991 р.); 2) за часи незалежності України (після 1991 р.). Під час першого історичного періоду відповідні дослідження були проведені такими науковцями: Ш. Шомоном (1948 р.), А.В. Венедиктовим (1948 р.), Ц.А. Ямпільською (1954 р.), Н.Г. Александровим (1959 р.), Я.Н. Уманською (1970 р.), Б.М. Лазаревим (1972 р.), І.Л. Бачило (1976 р.). Для другого історичного періоду доцільно виділити роботи А.Б. Венгера (1999 р.), Ю.О. Тихомирова (2001 р.), О.Ф. Скакун (2001 р.), В.М. Шаповала (2005 р.), Л.Р. Наливайка (2009 р.), С.Г. Серьогіна (2011 р.), О.О. Харенка (2011 р.), Ю.Г. Георгієвського (2016 р.).

Варто зазначити, що у теорії права наукові дослідження стосовно поняття «компетенція» об'єднались в окремий напрям під назвою «теорія компетенції», засновником якого прийнято вважати Ю.О. Тихомирова [18]. Автор наголошує на наявних проблемах та пропонує власне визначення компетенції у найзагальнішому вигляді як «комплексу легально встановлених способів здійснення публічних функцій». Структура компетенції складається з двох груп елементів. Перша група елементів – це компетенційні елементи, до яких належать: 1) предмети ведення (як юридично-певні сфери й об'єкти впливу); 2) владні повноваження (як гарантована законом міра прийняття рішень) Друга група елементів – супутні елементи: 1) мета (як довгострокова нормативна орієнтація, що виражається в безперервному вирішенні завдань, що виникають, за допомогою здійснення компетенції); 2) обов'язок діяти [18].

Розвиваючи своє розуміння, Ю.О. Тихомиров пропонує використовувати системний підхід для розуміння компетенції, який, на його думку, проявляється у «такому розумінні її суб'єктів, коли вони взаємодіють між собою в процесі виконання державних, регіональних та інших завдань» [18]. Ґрунтую-

чись на цьому, автор наголошує на необхідності системного забезпечення компетенції – як необхідної умови її ефективності. Отже, на думку Ю.О. Тихомирова, системне забезпечення компетенції складається з шести елементів, серед яких: 1) стабільність влади та її інститутів; 2) обґрунтований вибір форми і структури органу; 3) правильне регулювання компетенції; 4) висока компетентність керівників, посадових та службових осіб; 5) достатні матеріально-фінансові ресурси; 6) захист компетенції [18].

Конструктивними також постають зауваження автора щодо важливості розрізняти види компетенцій: 1) свою, виняткову компетенцію суб'єкта; 2) суміжну, коли вступають в дію і засоби узгодження, і додержання – противаги (вето, зупинення, розпуск, відмова від посади, скасування акту тощо) з метою подолання колізій; 3) спільну; 4) придбану (за договором, угодою) тощо [18].

Зрештою, Ю.О. Тихомиров пропонує розробити «модель компетенцій», яка, на його переконання, «дасть змогу завчасно оцінити можливі сценарії дій і взаємин та передбачити наслідки» [18]. При цьому як критерії для розроблення «моделі компетенцій» автор наводить: 1) призначення суб'єкта і його головні цілі; 2) стійкі державно-правові режими діяльності всіх її суб'єктів і учасників; 3) прогнозовані зміни рівня і стану об'єкта впливу [18].

Автор також наголошує на існуванні проблеми компетенцій «de jure» і «de facto». Мова йде про те, що нормативно-визначена компетентність (у повноваженнях, зокрема, ОБВ) «у процесі її здійснення піддається серйозним випробуванням», через що «виникає своєрідна дистанція між компетенцією «de jure» і «de facto» [18]. З огляду на це, Ю.О. Тихомиров наголошує на необхідності порівняння «своїх відносин із партнерами та врахування багатоваріантності поведінки і дій всіх суб'єктів» [18]. Саме тому очевидним є висновок автора стосовно важливості формування такого «механізму здійснення компетенції, який сприяв би цілеспрямованій, легальній та ефективній діяльності її суб'єктів» [18].

У зв'язку з окресленими проблемами, Ю.О. Тихомиров також наголошує на корисності визначення «класичних способів перерозподілу компетенції», серед яких: 1) централізація; 2) децентралізація; 3) деконцентрація; 4) делегування. При цьому автор наголошує: «Їх використання має бути системним, оскільки інше призводить до порушень загального балансу влади та їх владних повноважень» [18]. Серед можливих порушень компетенції автор виділяє: а) втручання в компетенцію інших держорганів та сфери господарюючих суб'єктів; б) привласнення владних повноважень; в) невикористання повноважень; г) незабезпеченість компетенції; г) перешкодження законній діяльності; д) гіпертрофія або применшення ролі повноважень окремих структур; е) протиправні зловживання владою [18]. На його переконання, ці порушення є підставою для застосування відповідних заходів відповідальності.

На нашу думку, позиція Ю.О. Тихомирова є вельми конструктивною, і у роботі її повністю

поділяємо. Таким чином, було визначено основні теоретико-правові засади визначення правового статусу ОБВ України як розпорядника публічної інформації.

Аналіз положень Закону України «Про доступ до публічної інформації» [6] дав змогу переконатися у тому, що: 1) у ст. 14 визначено обов'язки розпорядників інформації; 2) у ст. 24 закріплено відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації; 3) предмет ведення розпорядників визначено опосередковано, через визначення поняття «публічна інформація» (ч. 1 ст. 1); 4) відсутня спеціальна стаття Закону, яка була б присвячена розумінню поняття «правовий статус» розпорядника чи поняття «компетенція» розпорядника. Водночас у Прикінцевих положеннях Закону [6] закріплено обов'язки Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) щодо необхідності узгодження своїх нормативно-правових актів із цим Законом, а також забезпечення узгодження органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів із цим Законом. Вважаємо за необхідне акцентувати на аналізі деяких нормативно-правових актів зазначених органів.

Наприклад, Постановою КМУ від 25 травня 2011 р. № 583 [19] визначено додаткові повноваження Секретаріату КМУ як розпорядника публічної інформації, а також повноваження спеціального структурного підрозділу з питань запитів на інформацію – Управління забезпечення доступу до публічної інформації. Що стосується, наприклад, Міністерства інформаційної політики, у відповідному Положенні [20] складники правового статусу Міністерства як розпорядника публічної інформації визначені лише опосередковано.

Водночас дослідження інших центральних органів виконавчої влади України, діяльність яких спрямовується та координується КМУ через відповідних міністрів, зокрема в екологічній сфері, дало змогу переконатися у наведеному нижче. Значна кількість ОБВ України у зазначеній сфері виконала певною мірою вимоги Прикінцевих положень Закону [6]. По-перше, створено необхідні структурні підрозділи з питань запитів на інформацію, а саме: 1) у Державному агентстві водних ресурсів України – відділ зв'язків з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ; 2) у Державному агентстві України з управління зоною відчуження – сектор інформаційного забезпечення та взаємодії з громадськістю; 3) у Державному агентстві лісових ресурсів України – відділ контролю та звернень громадян Управління кадрів та контролю; 4) у Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру – відділ інформаційної політики та зв'язків із засобами масової інформації Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення [17, с. 130–131]. По-друге, у відповідних підзаконних відомчих нормативно-правових актах було закріплено їх повноваження та відповідальність як розпорядників публічної інформації, а також повноваження належних структурних підрозділів. До речі, аналогічна ситуація спостерігається і на рівні місцевих державних адміністрацій [21].

Вважаємо за необхідне зазначити, що проведені дослідження свідчать про необхідність посилення уваги на коригуванні компетенційних актів ОБВ України щодо чіткого визначення усіх складників їх правового статусу як розпорядників публічної інформації. На нашу думку, у Законі [6] має бути закріплено загальну модель правового статусу розпорядників публічної інформації, яка, у свою чергу, має уточнюватися у відповідних компетенційних актах ОБВ України, з урахуванням їх специфіки та призначення. Водночас відповідні доповнення пропонується внести і у деякі законодавчі акти, зокрема, у закони України «Про центральні органи виконавчої влади України», «Про Кабінет Міністрів України», «Про місцеві державні адміністрації». Пропонуємо також уточнити п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону [6], що стосується виду владних функцій відповідних суб'єктів. На нашу думку, необхідно звертати увагу не лише на управлінські функції, але й на публічно-сервісну та інформаційну. Така пропозиція зумовлює закріплення у Законі України «Про доступ до публічної інформації» [6] видів правового статусу (за критерієм – «галузь права») розпорядників публічної інформації, а саме адміністративно-правового та інформаційно-правового статусів.

Висновки. Таким чином, у роботі отримано нижченаведені висновки.

1. Аналіз чинного законодавства України та тенденцій розвитку інформаційного суспільства дав змогу виявити потребу у нормативному закріпленні як загальної моделі правового статусу розпорядників публічної інформації у Законі України «Про доступ до публічної інформації», так і спеціальних моделей правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації, в окремих законодавчих та підзаконних нормативно-правових актах.

2. На доктринальному рівні запропоновано модель формування правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації в умовах публічно-сервісної держави та розбудови інформаційного суспільства. Модель враховує визначені у статті теоретико-правові засади формування правового статусу розпорядників, який є найбільш впливовим фактором забезпечення ефективної діяльності цієї системи ОБВ України. Обґрунтовано структуру зазначеного правового статусу та його види: адміністративно-правовий та інформаційно-правовий.

3. Конкретні пропозиції стосовно визначення правового статусу відповідних розпорядників, передусім, щодо внесення певних змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також до інших нормативно-правових актів органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації, заплановано підготувати та направити до відповідних органів державної влади України. Таким чином, встановлено і нормативно-правові засади, які уточнюють модель формування правового статусу органів виконавчої влади України як розпорядників публічної інформації в умовах інформаційного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 9 січня 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/oPp05P>.
2. К обществам знаний: Всемирный доклад ЮНЕСКО. – Париж: Изд-во ЮНЕСКО, 2005. – 211 с.
3. Модельний закон про свободу інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/xdzfPH>.
4. Про доступ громадськості до інформації, що є в розпорядженні державних органів та свободу інформації : Рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи 1979 р. № 854 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/QX8ViA>.
5. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://goo.gl/8lmc8>.
6. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=606783.
7. Забезпечення доступу до публічної інформації як стратегічний пріоритет державної політики України: аналітична доповідь / [О.А. Корнієвський, П.Ф. Вознюк та ін.] ; за ред. О.А. Корнієвського, В.М. Яблонського. – К.: НІСД, 2012. – 72 с.
8. Арістова І.В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: [монографія] / І.В. Арістова, М.Ю. Кузнецова; за заг. ред. І.В. Арістової. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 250 с.
9. Гудима Н.М. Проблема статусу центральних органів виконавчої влади у реформуванні державного управління / Н.М. Гудима [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/2xWRv2>.
10. Сорока К.О. Основи теорії систем і системного аналізу: [навчальний посібник] / К.О. Сорока. – 2-ге вид., перероб. та випр. – Х.: Тимченко, 2005. – 288 с.
11. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права і держави: [навчальний посібник] / П.М. Рабінович. – 3-є вид., змінене і доп. – К., 1995. – 172 с.
12. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Енциклопедичний курс: підручник / О.Ф. Скакун. – 2-е вид., перероб. і доп. – Харків : Еспада, 2009. – 752 с.
13. Бахрах Д.Н. Коллективные субъекты административного права / Д.Н. Бахрах // Правоведение. – 1991. – № 3. – С. 70–76.
14. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України. Академічний курс. Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.
15. Юридический научно-практический словарь-справочник (основные термины и понятия) / О.Ф. Скакун, Д.А. Бондаренко. – [под общей ред. Скакуна О.Ф.]. – Харьков: Эспада, 2007. – 488 с.
16. Лавренюк А.В. Субъекты публичного права: теоретико-правовое исследование : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / А.В. Лавренюк. – М., 2007. – 198 с.
17. Макогонюк Ю.Ю. Організаційно-правові засади забезпечення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України : дис. ... канд юрид наук : 12.00.07 / Ю.Ю. Макогонюк. – К., 2016. – 240 с.
18. Тихомиров Ю.М. Теория компетенции / Ю.М. Тихомиров [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/osLO56>.
19. Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 583 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/N1WKtm>.
20. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/EU8WD7>.
21. Управління інформаційного забезпечення та доступу до публічної інформації Київської міської державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/SIO717>.